

Cafer Bin Ali Ed Dımaşkı

– rasay · 26 Mayıs 2013

Türk-İslam âlimleri serisi – 46

Ca'fer bin Ali ed-DİMAŞKÎ

Hicri 400 ile 500 yılları arasında yaşamış

Suriyeli İktisat âlimi

Klasik kaynaklarda pek bulunmaz adı,
Dımaşk'ta doğduğu için denmiş "Dımaşkî"
"Hemedâni – İskenderani" dir mahlası,
Hicri dördüncü yılda yaşar ed-Dımaşkî'm.

"El-İşare" adlı eseriyle tanınmış,
Bu eser, Mısır Kütüphanesi'nde varmış,
Şam'da istinsah edilen iki nüsha kalmış,
Dönemini mükemmel anlatır Dımaşkî'm.

İslâm ticaret dünyasını güzel yazar,
Tacirlerin pratik el kitabı sayar,
Mükemmel bulmuş çağdaş araştırmacılar,
Tacirin altın çağını yazar Dımaşkî'm.

İstifçilere güzel öğütler vermiş,
Karaborsayı, kara leke diye bilmiş,
İhracat sistemini özenle belirtmiş,
Tacir çıkarlarını gözetir Dımaşkî'm.

Ticarette kredilendirmeyi belirtir,
İthalatın şeklini de tarif etmiştir,
Vergi ve gümrük bilgilerini vermiştir,
Döneminde tacirlerce tanınır Dımaşkî'm.

İşletmeci ve pazarlamacıya gitmiş,
Onları mali konuda bilgilendirmiş,
Sahte para ve evraklara dikkat çekmiş,
Ticari ahlakı da anlatır Dımaşkî'm.

İktisadi analizler yapıp yazmıştır,
Zarar ve de kâr yollarını anlatmıştır,
“Tedbirü'l-Menzil”de öneriler vardır,
Pek çok dile çevrilen eser verir Dimaşki'm.

Her devirde yön veren bir âlim vardır,
Sanma ki dünya, eskiden çok karanlıktır,
Batı temelinde İslâm âlimi vardır,
Öze sahip çıkmayan bizdik yiğidim.

Günü birlik sistemler batmaya mahkûmdur,
İslâm âlimi ilmi, Kur'ân'da bulmuştur,
Hakk, baş tacı olunca, sistem dev olmuştur,
Haktan uzak kalanlar batmıştır yiğidim.

Şair, Araştırmacı, Yazar: Abdullah Yaşar Erdoğan

NOT: Kur'ân'daki bütün emir ve yasaklara itaatte büyük hassasiyet gösteren Müslümanlar, ilme teşvik eden, hatta ilmi emreden âyetlere itaatte de aynı titizliği göstermişlerdir. İtaatteki bu hassasiyet onların Fizik, Kimya, Tıp, Astronomi ve Jeoloji üzerindeki araştırmalarını başlatan ve devam ettiren en büyük muharriktir. Bu sayede İslâm dünyasında dev isimler yetişmiştir.